

Sygn. akt IV U 976/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Zalasieński

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 15 lipca 2015 r. (Nr (...))

w sprawie M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty socjalnej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. W. prawo do renty socjalnej na okres od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 30 czerwca 2018 roku.

Sygn. akt IV U 976/15

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 15.07.2015 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. W. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Od decyzji tej odwołanie złożyła ubezpieczona M. W. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty socjalnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. ZUS wskazał ponownie, iż w orzeczeniu z dnia 9.07.2015 r. Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Dlatego też nie może ona otrzymać renty socjalnej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. W., urodzona (...), była poprzednio, tj. w okresie od 1.06.2011 r. do dnia 30.06.2015 r., uprawniona do renty socjalnej (akta ZUS). W dniu 22.05.2015 r. wystąpiła z wnioskiem o przyznanie renty socjalnej na dalszy okres (wniosek k. 33 akt ZUS). Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 26.06.2015 r. nie uznał ubezpieczoną za całkowicie niezdolną do pracy (k. 35 akt ZUS). Również Komisja Lekarska ZUS, w orzeczeniu z dnia 9.07.2015 r. stwierdziła, że

ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy (k. 37 akt ZUS). Orzeczenie to stanowiło podstawę do wydania przez organ rentowy w dniu 15.07.2015 r. zaskarżonej decyzji (k. 38 akt ZUS).

Badając sporną okoliczność niezdolności do pracy Sąd dopuścił dowód z dwóch opinii biegłych: lekarzy psychiatrów oraz psychologów.

Biegli psychiatra J. U. oraz psycholog M. K. rozpoznali u ubezpieczonej funkcjonowanie intelektualne na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, brak zmian w ośrodkowym układzie nerwowym, obniżenie funkcjonowania intelektualnego oraz wadę wymowy, które powodują u badanej obniżone funkcjonowanie w sferze społeczno-emocjonalnej. Biegli ci wskazali, iż u ubezpieczonej występują zaburzenia zachowania i emocji w wywiadzie. W ocenie biegłych, M. W. jest w dalszym ciągu, tj. począwszy od 1.07.2015 r. całkowicie niezdolna do pracy w okresie do 30.06.2017 r. (opinia k. 9 i opinia uzupełniająca k. 20).

Biegli psychiatra E. L. oraz psycholog B. B. stwierdzili istnienie u ubezpieczonej upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim z zaburzeniami emocji i zachowania, niedokształcenie mowy oraz upośledzenie funkcji słuchowych. W ich ocenie, M. W. jest całkowicie niezdolna do pracy. Niezdolność ta powstała przed ukończeniem przez wymienioną 18-tego roku życia i trwa do 30.06.2018 r. (opinia k. 36-37).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 982), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Pojęcie niezdolności do pracy zostało uregulowane w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Artykuł 12. tej ustawy w ust. 1, 2 i 3 przewiduje, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Ubezpieczona spełnia powyższe warunki do uzyskania renty socjalnej. W świetle obu opinii biegłych, jest ona całkowicie niezdolna do pracy. Biegli różnią się jedynie w określeniu czasu trwania tej niezdolności.

Zdaniem zespołu biegłych, który opiniował jako pierwszy w niniejszej sprawie, ubezpieczona od urodzenia jest upośledzona umysłowo. Pomimo tej dolegliwości M. W. zdobyła, kształcąc się w szkole zawodowej specjalnej, zawód kucharza małej gastronomii. Od 2005 r. leczy się w poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń zachowania i emocji towarzyszących jej niepełnosprawności intelektualnej. Objawy te, mimo stosowanej farmakoterapii, utrzymują się. Z samej tylko przyczyny upośledzenia w stopniu lekkim M. W. mogłaby zostać uznana za częściowo niezdolną do pracy. Biegli podali, iż współistniejąca z niepełnosprawnością intelektualną poważna wada wymowy istotnie utrudnia zdolności ubezpieczonej do komunikowania się z otoczeniem. Okoliczność ta powoduje pogorszenie funkcjonowania oraz przyczynia się do dalszego trwania zaburzeń emocjonalnych i zachowania. Trudności w komunikacji z otoczeniem nasilają u badanej poczucie wstydu oraz wzbudzają niechęć do nawiązywania kontaktu słownego z innymi ludźmi oraz tendencje do wycofywania się z relacji z innymi osobami (k. 9 i 20).

Drugi zespół biegłych stwierdził, iż wprawdzie ubezpieczona funkcjonuje intelektualnie na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, jednakże kalectwa w obrębie narządu mowy oraz słuchu poważnie upośledzają

jej funkcjonowanie. Dlatego też ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy. Biegli na podstawie badania określili ubezpieczoną jako osobę infantylną, bez realnych planów na przyszłość, z obniżonym poziomem krytycyzmu, wesołkowatą z tendencją do skracania dystansu. Powołując się na znajdujące się w aktach sprawy zaświadczenie wydane przez Polski Związek Głuchych biegli wskazali, iż ubezpieczona wykazuje znaczne trudności w rozumieniu prostych poleceń i pytań słownych. Okoliczność ta została również zaobserwowana przez biegłych, którzy podali, iż mowa M. W. jest bardzo niewyraźna, a wypowiedzi ubogie i niegramatyczne. Funkcjonowanie ubezpieczonej jest dodatkowo utrudnione na skutek istnienia zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń zachowania (opinia k. 36-37).

Sąd podzielił wnioski wyrażone przez obydwu zespoły biegłych co do istnienia u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy. Wskazać należy, iż biegli ci doszli do zbieżnych wniosków podając, iż stan upośledzenia umysłowego ubezpieczonej w powiązaniu z wadą narządu mowy oraz słuchu poważnie upośledzają funkcjonowanie M. W.. Podkreślić należy, iż opinie biegłych zostały wydane przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę z zakresu medycyny i psychologii, a ich sporządzenie poprzedzone zostało bezpośrednim badaniem ubezpieczonej i zapoznaniem się z dokumentacją lekarską. Opinie zostały w sposób odpowiedni uzasadnione. Przy ocenie opinii Sąd miał na względzie, iż opinia biegłego podlega, jak inne dowody ocenie według art. 233 § 1 kpc, lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji, jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu. Zgodnie z art. 233 § 1 kpc, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

Biegli różnili się jedynie w określeniu czasu trwania całkowitej niezdolności do pracy. Sąd uznał, iż miarodajną w wyższym stopniu jest opinia drugiego zespołu biegłych, który stwierdził, iż omawiana niezdolność trwać będzie do 30.06.2018 r. Biegli ci, uzasadniając wnioski, do których doszli, posłużyli się stwierdzeniami bardziej kategorycznymi. Użyte przez biegłych sformułowania przemawiają, zdaniem Sądu, za przyznaniem opinii biegłych E. L. oraz B. B. wyższego waloru dowodowego.

Zaznaczyć należy, iż organ rentowy zgłaszał zastrzeżenia do obydwu opinii (k. 17, 30, 45). ZUS prezentował stanowisko, zgodnie z którym ubezpieczona jest jedynie częściowo niezdolna do pracy. Organ rentowy wyraził pogląd, zgodnie z którym uczestnictwo M. W. w zajęciach rehabilitacyjnych, w tym samodzielne podróże na te zajęcia przemawia za uznaniem jej za częściowo niezdolną do pracy. Ponadto, podjęcie przez ubezpieczoną pracy powinno zapobiegać pogłębianiu jej frustracji i izolacji. Stwierdzenia te, w ocenie Sądu, stanowią polemikę ze zbieżnymi wnioskami, do których doszły dwa, niezależnie opiniujące zespoły biegłych. Zastrzeżenia ZUS nie podważają jednocześnie merytorycznej wartości tych opinii.

Zdaniem Sądu, w realiach niniejszej sprawy nie występowały okoliczności, które przemawiałyby za dopuszczeniem dowodu z kolejnych opinii biegłych lekarzy, gdyż wszystkie niezbędne zagadnienia zostały wszechstronnie wyjaśnione w opiniach już w sprawie sporządzonych. Biegli odnieśli się do możliwości wykonywania przez ubezpieczoną pracy w kontekście stwierdzonych schorzeń.

W tej sytuacji przyjąć należy, iż ubezpieczona jest nadal, do 30 czerwca 2018 r. całkowicie niezdolna do pracy. Początek tej niezdolności miał miejsce przed ukończeniem przez M. W. 18.-tego roku życia. Tym samym, ubezpieczona spełniła jedyną sporną przesłankę do nabycia prawa do renty socjalnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w wyroku.